

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Prevalence kouření v Česku: zmapování a porovnání dostupných zdrojů dat

Autor práce: Bc. Anežka Neumannová

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Cíle práce, hypotézy a jejich teoretické podložení je v DP definováno na s. 13-15. K jejich definici mám připomínku:

Úvodní část kapitoly 1.2 Cíle a hypotézy až po větu „Hlavním cílem práce....“ svým obsahem patří spíše do Úvodu, případně rešerše k dané problematice.

Formulace hypotéz, respektive teoretické podložení hypotéz považuji za dostačující, práce se zaměřuje na Českou republiku a analyzuje rozdílnost výsledků vybraných opakovaných průřezových studií zabývajících se prevalencí kouření v ČR. Pro DP je uvedený rozsah práce plně dostačující.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Teoretické ukotvení práce odpovídá požadavkům kladeným na DP. V některých případech by bylo ke prospěchu práce, pokud by autorka pracovala s více zdroji informací (zejména kapitola 2.1 a 2.2 pracuje nadstandardně často s jedním zdrojem, Kalina 2015). Některé citace mají nestandardní formu (např. citace Kubínová na s. 37, Rodičky kouřící v těhotenství..., 2015). Práce obsahuje i několik drobných nedostatků – např. na str. 27 v kapitole 4.1 autorka zmiňuje v prvním odstavci termín „protikuřácké zákony“, správně by legislativní rámec měl být označen souhrnným pojmem „legislativní kontrola tabáku“, dále v kapitole 4.3. ve druhém odstavci autorka uvádí...Informace o podílu léčených uživatelů tabáku jsou sledovány ve výkazech poskytovatelů zdravotních služeb (psychiatrie)...zde bych ráda uvedla, že např. Centra pro závislé tabáku mohou být součástí jiných specializací (např. praktické lékařství, vnitřní lékařství, kardiologie, pneumologie a další). Navzdory výše uvedeným připomínkám autorka DP pracuje s vědeckými pracemi publikovanými doma i v zahraničí, jejichž počet je zcela dostačující. Kvalita diskuze by mohla být zvýšena, pokud by byla více podložena kritickým porovnáním výsledků s dostupnými zdroji v zahraniční literatuře, které se věnují příbuzné problematice.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Metodika práce je popsána v DP na s. 41 – 49. Jsou uvedeny zdroje dat, použitá metoda výběru a úpravy dat, statistické analýzy, zmíněny jsou také některé limitace použitých dat. Tato část je odpovídající požadavkům kladeným na DP.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Výsledky práce jsou uvedeny v kapitole 7, dále diskutovány v podkapitole 7.3. Zajímavá je zejména kapitola 7.1.2 a také části kapitoly 7.2 porovnávací výsledky jednotlivých studií. Výsledky jsou vhodně popsány, znázorněny pomocí grafů, tabulek, členění kapitol a podkapitol je logické a odpovídá náplni DP.

Závěry práce (*odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.*)

Závěry práce jsou formulovány jasně a srozumitelně, jsou odpovědi na cíle práce. Z hlediska širšího kontextu DP mám určité připomínky, které jsou uvedeny jako otázka 1 v posudku.

2. Formální náležitosti práce (*zatrhněte Vaši volbu*)

Formální úprava: výborná / **velmi dobrá** / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: **výborná** / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / **velmi dobrá** / dobrá / nevyhovující

Komentář (*vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.*)

Práce je stylisticky na výborné úrovni, a i formální a citační úroveň je odpovídající požadavkům kladeným na DP. Grafické zpracování je na velmi dobré úrovni. Grafy v části výsledky práce jsou srozumitelné. Tabulky 5-7 jsou poměrně špatně čitelné, možná by bylo vhodnější zařadit je formou příloh, anebo rozdělit je do více částí.

Práce je rozsahově přiměřená a odpovídá požadavkům kladeným na DP.

3. Souhrn**Celkové zhodnocení práce** (*vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.*)

Tato DP mapuje a porovnává 6 různých opakovaných průřezových studií týkajících se prevalence kouření v ČR. DP je zpracována na velmi dobré úrovni. Řeší méně prozkoumanou problematiku relevantnosti a shody výstupů z různě prováděných dotazníkových šetření. Zajímavým zjištěním je, že výsledky šetření jsou v některých případech statisticky významně ovlivněny zdrojem získaných dat a že i v rámci šetření jedním zdrojem dat bývají výsledky odlišné. Toto zjištění může být podstatné nejen v otázce prevalence kouření, ale je nutné se jím zabývat také v případě analyzování jiných souborů dat. Práce je logicky uspořádaná, obsahuje úvod do problematiky citující relevantní světové a domácí zdroje, dále obsahuje metodickou část, výsledky práce jsou srozumitelně a jasně formulovány. Avšak výsledky DP uvedeny v podkapitole 7.3 bylo možná vhodnější rozsáhleji diskutovat a porovnat s podobně zaměřenými výzkumnými pracemi. Závěry práce jsou srozumitelné a odpovídají na definované cíle práce.

Předloženou práci **doporučuji** / **nedoporučuji** k obhajobě. (*zatrhněte Vaši volbu*)

Otázky k obhajobě

- 1) Jsou zjištěny Vaší práce, tj. vliv konkrétní studie na výsledek šetření popsány u jiných studií, které se nezabývají prevalencí kouření? Pokud ano, jakých?
- 2) Jaké jsou, dle Vašeho názoru, možnosti získání přesnějších dat prevalence kouření ve srovnání s Vámi analyzovanými daty? A jaké jsou jejich limity?
- 3) Jak si vysvětlujete poměrně překvapivý fakt nárůstu prevalence kouření v ČR v průběhu zkoumaného časového období?

Datum: 04. 09. 2021

Autor posudku: MUDr. Alexandra Pánková, Ph.D.

Podpis: